

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Svenska 1

Tema: Historiska perspektiv på retorik

Koppling till styrdokument

Lektionens innehåll syftar till att utforska retorikens historia och dess utveckling genom olika tidsperioder. Eleverna kommer att studera kända retoriker och deras verk, samt analysera hur deras idéer kring argumentation och övertygelse fortfarande är relevanta idag.

Centralt innehåll

Eleven redogör för och diskuterar hur historiska perspektiv påverkar vår förståelse av språkliga uttryck och kommunikativa metoder. Eleven kan förklara och ge exempel på hur retorik har utvecklats över tid och kan tillämpa denna kunskap i sin egen kommunikation.

Lärrarledda instruktioner

Introduktion till retorikens historia (10 min)

- Presentera vad retorik är och dess betydelse genom historien.
- Diskutera kort hur retorik har använts i olika kulturer och tidsperioder, med fokus på antikens Grekland och Rom, samt medeltiden och renässansen.
- Ställ frågor såsom: Vilken roll spelade retorik i det antika samhället? Varför var retorik viktigt för politiska och sociala sammanhang?

Kända retoriker och deras verk (15 min)

- Introducera centrala figurer inom retoriken, såsom Aristoteles, Cicero och Quintilian.
- Framlyft deras bidrag genom att diskutera deras verk, som "Retorik" av Aristoteles och "De Oratore" av Cicero.
- Utgå från exempel och citat ur deras texter för att illustrera hur retoriska strategier formulerades och vilka principer som föreslogs.

Grupparbete - Analys av retoriska verk (15 min)

- Dela in eleverna i mindre grupper och ge dem i uppdrag att läsa och analysera utvalda utdrag från retoriska verk.
- Varje grupp ska identifiera de centrala argumenten och retoriska tekniker som används i texten, samt diskutera relevansen i dagens sammanhang.
- Låt grupperna redovisa sina fynd för klassen.

Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Sammanfatta viktiga punkter från lektionen och återkoppla till retorikens betydelse i vårt samhälle idag.
- Ställ reflekterande frågor såsom: Hur påverkar våra kunskaper om retorik från historien vår kommunikation? Vilka av dessa principer appliceras fortfarande i dagens retorik?

Aktivitet

Eleverna skall individuellt välja en känd retorisk figur från historien, forska om deras liv och verk, och skriva en kort biografi (300-500 ord) med fokus på deras betydelse för retoriken. De ska synliggöra vilka retoriska principer de var kända för och hur dessa fortfarande kan tillämpas. Beräknad tidsåtgång: 20 minuter

Exit-ticket

- Vem var Aristoteles och vilken betydelse hade han för retoriken?
Svar: Aristoteles var en grekisk filosof som skrev "Retorik" och grundlade många av de principer som fortfarande används idag.
- Nämn en viktig skillnad mellan retorikens användning i antiken och idag.
Svar: I antiken var retorik viktigt för offentliga tal och politik, medan det idag också används i media och reklam.
- Vilken retorisk enhet skapade Cicero och vad handlar den om?
Svar: Cicero skrev "De Oratore", som handlar om konsten att tala och påverka genom argument och stil.
- Hur kan kunskapen om historisk retorik vara till nytta i nutiden?
Svar: Det hjälper oss förstå och kritiskt granska argumentationsstrategier och retorik i media och politik.
- Ge ett exempel på hur retoriska principer fortfarande tillämpas idag.
Svar: Retoriska strukturer används i politiska tal och reklamkampanjer för

att övertyga publiken.

Hemläxa

Skriv en kort reflektion (400-600 ord) om hur retorikens historiska utveckling har påverkat dagens kommunikativa metoder. Ge exempel på hur äldre retoriska principer fortfarande används i modern kommunikation.

Fördjupningsuppgift

Som fördjupningsuppgift kan eleverna välja att undersöka retorik i en specifik tidsepok (t.ex. medeltiden eller renässansen), skriva en analys (1000-1200 ord) där de fokuserar på hur de språkliga och retoriska stilarna utvecklades och vilken inverkan dessa har haft på modern retorik.

Förslag för nästa lektion

Retorik och etik

I nästa lektion kommer fokus att ligga på etiska frågor inom retorik och argumentation. Eleverna kommer att diskutera vad som utgör en etisk argumentation och hur man kan undvika manipulativ retorik. Genom att analysera exempel på både etiska och oetiska argumentationsstrategier kommer de att få en djupare förståelse för vikten av ansvar i sitt kommunikativa arbete.

Förberedelser

- Samla utdrag från centrala retoriska verk för grupparbetet.
- Utveckla frågor för diskussionerna om retorikens historia och dess relevans idag.
- Sätt ihop en lista med kända retoriker och deras mest betydelsefulla verk att ha som referens under lektionen.

Tags: [Gymnasiet](#), [Retorik](#), [Svenska](#), [Svenska 1](#)